

Laatu on satomäärää tärkeämpää

14.8.2018 Sastavilja- ja Gluteenittomasta viljelykierrosta erikoistumisvaihtoehto tiloille hankkeet järjestivät yhteisen tilaisuuden **Markku Välimäen** Kasken tilalla Kiikoisissa, jossa kuivataan tänä vuonna ainoastaan kauraa.

Luken tutkija ja Sastavilja -hankkeen vetäjä **Veli Hietaniemi** kertoi muun muassa Sastaviljan toiminnasta, viljalaboratoriosta, NIT-laitteesta sekä ostajia kiinnostavista laatutekijöistä.

–Sastavilja -hankkeen punainen lanka on laadunhallinnassa ja viljelyerien ohjauksessa. Analyysinäytteet otetaan ennen ja jälkeen puinnin. Pyrimme panostamaan myös lajikkeeseen kysynnän mukaan, hän kertoo.

Satomäärät eivät ole enää tärkeimpiä, vaan laatutekijät ja siitä ollaan valmiita maksamaan. Kaura on ylituotantokasvi Suomessa, joten jalostajat pystyvät valitsemaan parhaimmat päältä. Sitä aletaan viljellä paremmille lohkoille ja toiset viljelijät siirtyvät vallan kaurantuotantoon.

–Kotimaiset ja ulkomaiset ostajat ovat kiinnostuneet laadusta ja laboratorio on äärettömän tärkeä apu Sastaviljalle – muun muassa korkea hehtolitrapaino, helppo kuorittavuus, suuri jyväkoko, hyvä valkuaispitoisuus, sopiva kosteus, beetaglukaanin määrä ja ennen kaikkea hometoksiinit ovat tärkeitä tekijöitä. Suomi on monille maille tärkeä kauran tuontimaa.

Myös tilaisuutta alustanut MTK:n vilja-asiamies **Max Schulman** neuvoo kiinnittämään huomiota laatuun, vaikka satomäärät pienenevät kuivan kesän vuoksi varmasti.

–Muun muassa puimurit ja kuivurit ovat siihen iso apu, Schulman toteaa.

Hietaniemestä olisi ihanteellista, että viljelijärinkejä olisi enemmän ja uskallettaisiin sijoittaa laitteisiin ja huomattaisiin, että se maksaisi itsensä tietyssä ajassa takaisin.

Suomessa lajikkeiden runsaus ja väri saattavat aiheuttaa haasteita

Max Schulman koki Suomessa kauranviljelyn haasteena olevan muun muassa lajikkeiden runsauden.

–Oikean lajikkeen löytäminen ei ole ihan helppoa, kun markkinoilla on runsauden pula. Tämä aiheuttaa ensin päänvaivaa viljelijälle ja sen jälkeen myös ostajille sekä loppukäyttäjille. Tänä päivänä voi olla jopa 30 lajiketta sekaisin yhdessä isossa siilossa, se ei ole ihanteellista mylläriille. Se on vaikeaa, koska lajikkeet voivat toimia prosessissa eri tavoin.

Markkinoille yritetään tuoda uusia – parempia lajikkeita, mutta parin vuoden päästä huomataan, että se ei ollutkaan niin hyvä. Myös siinä on eroja, mitkä lajikkeet sopivat millekin alueelle ja jokainen laji vaatii viljelijän kokeilun.

Myös väripuolella saattaa tulla haasteita. Kauraa katsotaan helposti niin sanotusti vaatteet päällä, vaikka ydin on tärkein.

–Suomessa myydään kovalla saantotuloksella, mutta ulkomailla jyvän väri on jo iso markkinointivaltti. Sitä ei ole täällä lähdetty miettimään kunnolla, mutta se saattaa tulla pian esille. Jos kaura on ”väärän” väristä, todetaan sen olevan huonoa, vaikka lajikkeissa on eroja, Schulman toteaa.

Pellonpientareella alan asiantuntijat tiesivät, että vihreitä jyviä on turha viedä kotiin, mutta tilaisuudessa tuli ajatus, että esimerkiksi luomutuotannossa vihreä väri voisi olla jopa hyvä. Se toisi kuvan, että tuote on ainakin taivasalla tuotettu.

Ensi talvena tullaan syömään varastoja maailmanlaajuisesti – Suomen tilanne on ”hieman” parempi kuin monien muiden maiden

Koko Euroopassa oli kuiva kesä. Muun muassa maissi- ja vehnäsadot ovat kärsineet pahasti ja mallasohraa tulee puolet vähemmän kuin aiemmin. Ja vaikka satoa tulisikin, niin onko laatu käyttötarkoituksen mukainen?

–Osa isoista myllyistä on alentanut valkuaislisiä vehnällä rajusti huomattuaan sadon hyvän valkuaistilanteen, Schulman harmittelee.

– Viime vuosilta on maailmanlaajuisesti kertynyt viljaa varastoon ja nyt niitä aletaan purkamaan.

Rehuviljan hinta on kohoamassa, mutta on mielenkiintoista nähdä, mitä se tekee kauralle.

–Nyt, ennen puinteja, ostajat ostavat vanhaa satoa mistä vain saavat. Tällä hetkellä rehuvehnästä maksetaan enemmän kuin myllyvehnästä. Rehuvilja tulee kuitenkin lopulta määrittämään myllyviljan hinnan. Suomessa ennustetaan, että kokonaissato olisi jäämässä 30–40 % alle viiden vuoden keskimäärän, mikä kuitenkin riittäisi kotimaan tarpeisiin.

Kiikoisissa Kasken tilalla olivat keskustelemassa tärkeistä ajankohtaisista asioista muun muassa Juha Vilppo (vas.), Hannu Puputti, Max Schulman, Markku Välimäki, Seppo Pietilä, Tapio Nuutila, Veli Hietaniemi ja Jukka Saarinen.